66. Heffing luchtvervuiling industrie

Thema: Fiscale vergroening

Omschrijving van de maatregel

Belasting op industriële emissies van NOx, fijnstof en SO2

Doel

- Stimulans reductie luchtvervuilende emissie.
- Internalisering externe kosten luchtvervuiling van de industrie

Achtergrond/rationale

- De luchtvervuiling vermindert tot 2050 als bijvangst van CO₂-reductiemaatregelen. Een belasting in de Nederlandse industrie op de uitstoot van luchtvervuilende stoffen kan de vervuilende emissies sneller en sterker laten dalen.
- Door een belasting op deze emissies wordt het voor bedrijven aantrekkelijker om emissie reducerende maatregelen te treffen zoals aanschaf van filters waardoor de emissie van deze luchtvervuilende stoffen daalt.
- De maatregel zorgt voor een betere internalisering van de externe kosten van luchtvervuiling die deze bedrijven veroorzaken. Fijnstof (PM2.5), stikstofoxiden (NOx) en zwaveldioxide (SO2) zijn binnen de Nederlandse industrie de meest schadelijke emissies naar lucht, in geld gemeten: ze vertegenwoordigen een schade van bijna 1,4 mld euro per jaar (Hendrich en Van der Wal, 2019).
- Daling van deze emissies draagt bij aan gezondheidswinst (gezonde levensjaren).

Effecten	
Economie	 Naar verwachting is de maatregel (brede) welvaartsverhogend vanwege met name de gezondheidswinst. De maatregel leidt tot een stijging van de productiekosten in de Nederlandse industrie, met mogelijk een daling van de productie tot gevolg. De kostprijs van producten neemt toe door de kosten van schone technologie. Als alleen Nederland een belasting invoert, worden Nederlandse producten relatief duurder vergeleken met buitenlandse. De vraag naar Nederlandse producten zal daardoor afnemen. De door het CPB berekende productiedaling ligt in 2050 op minder dan 1% voor ethyleen en rond de 4% voor kunstmest en ijzer & staal, maar deze berekende daling is onzeker. Volgens gevoeligheidsanalyses is deze daling in 2050 in geen van de sectoren groter dan 12%. Sectorale productiedalingen leiden op lange termijn niet tot een lagere werkgelegenheid in Nederland als geheel, maar brengen wel transitiekosten met zich mee in de periode van aanpassing van de economie.
Budgettaire aspecten	 Volgens recente analyse CPB kan de maatregel zo effectief zijn dat de opbrengst snel erodeert waardoor de opbrengst niet heel robuust zal zijn.
Milieueffecten	 Maatregel leidt tot snelle daling van emissies van luchtvervuilende stoffen in de industrie m.n. SO2, NOx en fijnstof (CPB onderzoek).
Overige effecten	
Uitvoeringsaspecten	Niet beoordeeld door de belastingdienst omdat de uitvoering ook bij een andere partij kan worden gelegd (net als bij de CO ₂ -heffing)